

1. HESAPLARIN SINIFLANDIRILMASI VE İŞLEYİŞİ

1.1. Hesapların Açıklamalı İşleyişi

Ticari Mallar Hesabı İle İlgili Örnekler

Örnek: Peşin fiyatla 200 liralık mal alınmıştır. Gerekli kaydı yapınız.

153 TİCARİ MALLAR. HS. 191 İNDİRİLECEK KDV HS.	200 36		
100 KASA HESABI		500	

Örnek: Satın alınan malların nakliyesi için 10 TL nakliye bedeli ödenmiştir. Gerekli kaydı yapınız

153 TİCARİ MALLAR HESABI 191 DİRİLECEK KDV HS	10 1,8		
100 KASA HS.		11,8	

Örnek: 100 liralık mal alınmış, karşılığında 30 liralık çek ve 40 liralık senet ciro edilip verilmiş ve kalanı veresiye olarak alınmıştır. (%18 KDV hariç) gerekli kaydı yapınız

153 TİCARİ MALLAR. HS. 191 İNDİRİLECEK KDV HS.	100 18		
101 ALINAN ÇEK. HS		30	
121 ALACAK SENET. HS		40	
120 ALICILAR HS.		48	

Örnek: Peşin fiyatla 50 liralık mal satılmıştır.(%18 KDV hariç) Gerekli kaydı yapınız.

100 KASA HESABI	59		
600 YUR İÇİ SAT. HS.		50	
391 HESAP. KDV HS.		9	

Örnek: Veresiye olarak 100 liralık mal satılmıştır. (%18 KDV hariç) Gerekli kaydı yapınız.

120 ALICILAR HS.	118		
600 YUR İÇİ SAT. HS.		100	
391 HESAP. KDV HS.		18	

159 VERİLEN SİPARİŞ AVANSLARI HESABI

- a) Niteliği: işletmenin yurt içinden ya da yurt dışından satın alınmak üzere siparişe bağlanan stoklarla ilgili olarak yapılan avans ödemelerinin izlendiği hesaptır.
- b) İşleyişi: Avansın verilmesi ile ilgili ödemeler yapıldıkça hesaba borç kaydedilir. Malın teslimi, yolda iken satılması hasara uğraması veya yok olması halinde alacak kaydedilir.

Verilen Sipariş Avansları Hesabı ile ilgili örnekler

Örnek: Örnek: Üretici firmaya 300 liralık mal siparişinde bulunulmuştur. Firma sipariş edilen malı bir ayda üretebileceğini ve mal bedelinin %50 sini avans olarak istediğini bildirmiştir. Gerekli kaydı yapınız.

159 VERİL. SİP. AVANS. HS.	150		
100 KASA HSEABI		150	

Örnek: Sipariş edilen mal teslim alınmış ve mal bedelinin kalan tutarı ve KDV nakit olarak ödenmiştir. Gerekli kaydı yapınız.

153 TİCARİ MALLAR HESABI	300		
191 DİRİLECEK KDV HS	54		
100 KASA HS.		204	
159 VERİL. SİP.		150	
AVANS. HS			

18. GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI

Bu grupta muhasebenin dönemsellik kavramı esasına göre çalışsan hesaplar yer alır. Bir döneme ait gelir ve giderlerin bir başka döneme taşınmaması dönemsellik kavramı gereğidir.

Ticari hayatta gelecek dönemlere ait giderler önceden ödenmiş olabilir. Mesela iş yerinin birkaç yıllık kira giderinin peşin ödenmesi gibi.

180 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER

- Niteliği:** Bu hesap, peşin ödenen ve cari dönem içinde ilgili gider hesaplarına kaydedilmemesi gereken gelecek döneme ait giderlerin izlendiği hesaptır.
- İşleyişi:** Gelecek aylara ait giderlerin peşin ödenmesi veya daha önce peşin ödenmiş ve gelecek yıllarda gözüken giderlerin süresinin bir yılın altına inmesi halinde, 280 gelecek yıllara ait giderler hesabından aktarma yapıldıkça hesap borçlanır.cari dönem geldikçe gelecek aylara ait giderlerde gözüken değerler, ilgili maliyet ve gider hesaplarına aktardıkça hesap alacaklandırılır..

Örnek: Yıllık mali tablo düzenleyen işletme 1 Kasım 2014 günü 2 yıllık kira bedeli olarak 48.000 TL’yi ödüyor. Gerekli kaydı yapınız.

770 GENEL YÖNETİM GİD. HS.	4000	
180 GELECEK AYLARA AİT GİD.	24000	
280 GELECEK YILL. AİT GİD.	20000	
100 KASA HESABI		48000

Örnek: 31.12.2014 tarihinde yapılması gereken kaydı yapınız.

180 GELECEK AYLARA AİT GİD.	20000	
280 GELECEK YILL. AİT GİD.		20000

Örnek: 01.01.2015 tarihinde yapılması gereken kaydı yapınız.

770 GENEL YÖNETİM GİD. HS.	24000	
180 GELECEK AYLARA AİT GİD.		24000

181 GELİR TAHAKKUKLARI HESABI

- Niteliği:** Cari dönemde ortaya çıkmış olan ancak tahsil veya mahsubu gelecek dönemde yapılacak olan gelirlerin izlendiği hesaptır.
- İşleyişi:** Dönemin sonunda cari döneme ait tutarlar, hasılat ve gelir hesaplarına karşılık bu hesaba borç kaydedilir. İzleyen dönemde tahsilat veya mahsup işlemi gerçekleştirilince hesap alacaklandırılır.

Örnek: 01.11.2014 tarihinde işletme mülkiyetindeki bir iş makinesini 3 aylığına kiraya veriyor. Kira geliri 300 TL olup tamamı işin bitiminde tahsil edilecektir. 31.12.2014 ve 01.02.2015 tarihinde yapılması gereken kaydı yapınız.

a) 31.12.2014 Tarihindeki Kayıt

181 GELİR TAH. HS.	200	
649 DİĞ OLĞ. GEL. KAR.		200

b) 01.02.2014 Tarihindeki Kayıt

100 KASA HESABI	300	
181 GELİR TAH. HS.		200
649 DİĞ OLĞ. GEL. KAR.		100

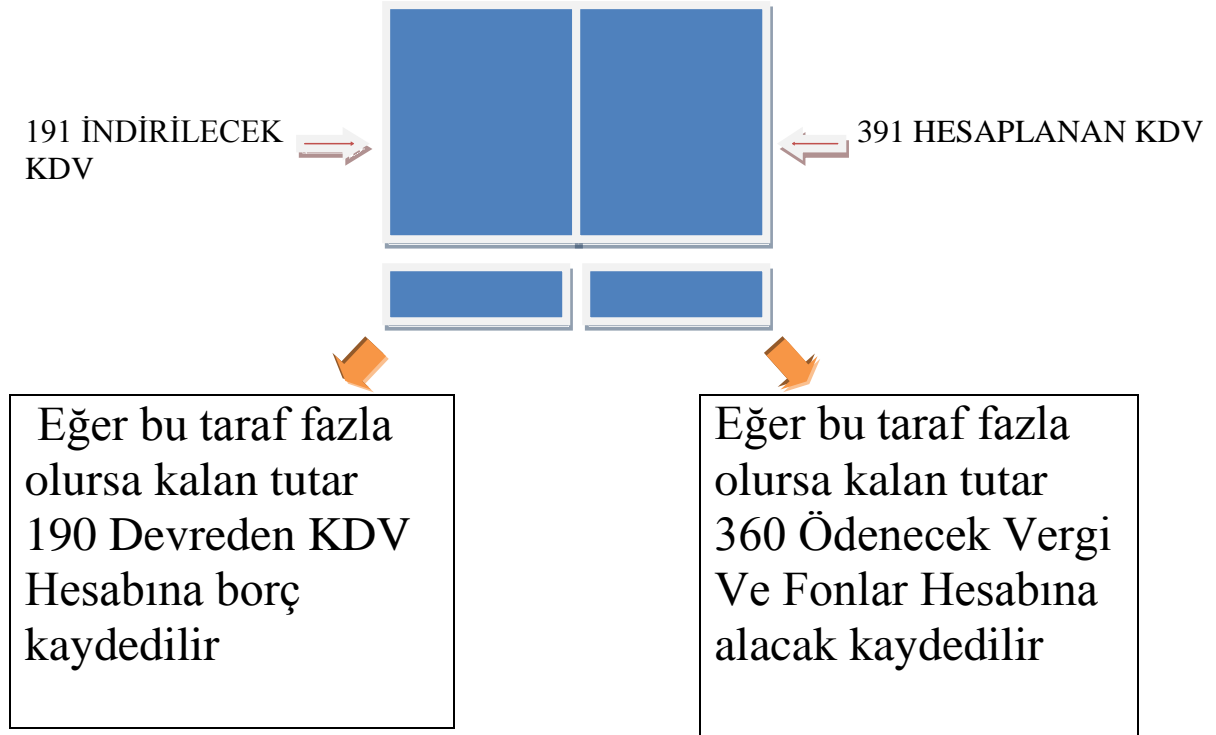
19. DİĞER DÖNEN VARLIKLAR

Bundan önce anlatılan hesap gruplarında yer almayan yada özellikleri itibariyle o bölümlerde yer almamış varlık kalemleri bu grupta yer alır.

190 DEVREDEN KDV HESABI

- c) Niteliği: Bu dönemde indirilemeyen ve izleyen döneme devreden katma değer vergisinin izlendiği hesaptır.
- d) İşleyişi: dönem sonların 191 İndirilecek KDV hesabının bakiyesi, 391 Hesaplanan KDV hesabının bakiyesi ile karşılaştırılır. Bu karşılaştırma sonucu 191 nolu hesap 391 nolu hesabın bakiyesinden fazla olursa, mükellef olarak devletten vergi alacağı var demektir. Devlet bu durumda borcu ödemeyerek daha sonraki dönemlerde mükellef olarak ödeyeceğimiz katma değer vergisinden mahsup edilmesini ister. İşte bu

durumlarda gelecek dönemlerde mahsup edilecek katma değer vergisi 190 nolu hesaba borç kaydedilir.

Örnek: 191 İndirilecek KDV hesabının bakiyesi 15000 TL, 391 Hesaplanan KDV hesabının bakiyesi 13000 TLdir. KDV mahsup kaydını yapınız.

391 HESAPLANAN KHV HS.	13000	
190 DEVREDEN KDV	2000	
191 İNDİRİLECEK KDV		15000

197 SAYIM VE TESELLÜM NOKSANLARI HESABI

- a) Niteliği: Sayımlar sonucu tespit edilen kasa, stok, menkul kıymet ve maddi duran varlık noksanlarının nedenleri bulununcaya kadar izlendiği hesaptır.
- b) İşleyişi: Noksanlığın ortaya çıkması halinde hesaba borç kaydedilir. Noksanlığın bulunması, ilgililerden tahsil edilmesi veya dönem gideri yazılması halinde hesaba alacak kaydedilir.

Sayım ve Tesellüm Noksanları Hesabı ile ilgili örnekler

Örnek: 15.09.2014 tarihinde günlük kasa sayımında 100 lira noksan çıktığı anlaşılmıştır. Aynı gün sonunda noksanlığın sebebi bulunamamıştır. Gerekli kaydı yapınız.

197 SAY. VE TES. NOK. HS.	100		
100 KASA HS.		100	

Noksanlığın Sebebinin Anlaşılması

Örnek: 18.09.2014 tarihinde noksanlığın nedeni telefon faturasının ödenip kayıtlara alınmamasından kaynaklandığı anlaşılmıştır. Gerekli kaydı yapınız.

770 GENEL YÖNETİM GİD. 197 SAY. TES NOK. HS.	100		
		100	

Dönem sonuna kadar noksanlığın sebebi bulunamaz ise yapılması gereken kayıt;

Örnek: Dönem sonu itibariyle noksanlığın sebebi anlaşılamamıştır. Gerekli kaydı yapınız

689 DİĞ. OL. DIŞ. GİD. VE ZAR. HS.	100
197 SAY. TES NOK. HS.	100

DURAN VARLIKLAR

Bilanço düzenleme ilkeleri göz önünde bulundurulduğunda, işletmenin bir yıl veya normal faaliyet dönemi içinde paraya dönüşmeyen veya tüketilmeyen yada bu sürelerden daha uzun bir sürede işletmede kullanılacağı tahmin edilen varlıkların tamamı duran varlıklar olarak tanımlanmaktadır.

22 TİCARİ ALACAKLAR

12 Ticari alacaklar hesap grubunda ticari alacaklar anlatıldığı için ayrıca bu hesap grubu anlatılmayacaktır.

Bu gurubu 12 Ticari alacaklardan ayıran tek özellik, bu ticari alacakların vadesinin bir yıldan daha uzun olmasıdır.

25 MADDİ DURAN VARLIKLAR

Maddi duran varlıklar, işletmede bir yıldan fazla sürede işletmenin faaliyetleri için kullanılacak olan fiziki varlıklardır.

250 ARAZİ VE ARSALAR HESABI

- Niteliği: Arazi ve arsaların alınmasıyla birlikte izlendiği hesaptır.
- İşleyişi: İşletmenin satın almış olduğu arazi ve arsalar maliyet bedeli ile bu hesaba borç kaydedilir. Elden çıkarıldığında ise hesabın alacağına kaydedilir.

Örnek: 15.08.2014 tarihinde depo olarak kullanılmak amacıyla 120.000 TL'ye bir arsa satın alınmıştır. Gerekli kaydı yapınız.

--	--	--

250 ARAZİ VE ARSALAR. HS. 120.000

100 KASA HESABI 120.000

252 BİNALAR HESABI

- a) Niteliği: İşletme hizmetlerinin yürütülmesi, üretim işlemlerinin yapılması ya da yatırım amacıyla alınan ve mülkiyeti işletmeye ait binaların izlendiği hesaptır.
- b) İşleyişi: Bina satın alındığında ya da inşa edildiğinde hesap borçlanır. Elden çıkarıldığında ise hesap alacaklanır.

Örnek: 15.08.2014 işyeri olarak kullanılmak amacıyla 150.000 liralık bir bina satın alınmıştır. Gerekli kaydı yapınız.

252 BİNALAR HS.	150.000	
100 KASA HESABI		150.000

253 TESİS, MAKİNA VE CİHAZLAR HESABI

- a) Niteliği: Üretimde kullanılan her türlü makine, tesis, cihazlar ve bunların eklentileri ile bu amaçla kullanılan taşıma gereçlerinin izlendiği hesaptır.
- b) İşleyişi: Tesis, makine ve cihaz edinildikçe maliyet bedeli ile hesaba borç kaydedilir. Elden çıkarmalarda hesap alacaklandırılır.

Örnek: 15.08.2014 tarihinde üretimde kullanmak amacıyla 3 adet dokuma tezgahı 60.000 liraya alınmıştır. %18 KDV ve mal bedeli peşin olarak ödenmiştir. Gerekli kaydı yapınız.

253 TES. MAKİNA VE CİH. HS.	60.000	
-----------------------------	--------	--

191 İND. KDV

10.800

100 KASA HESABI

70.800

254 TAŞITLAR HESABI

c) Niteliği: İşletmeye ait her türlü taşıt aracının izlendiği hesaptır.

d) İşleyişi: Taşıtlar edinildiğinde maliyet fiyatı ile hesap borçlanırken, elden çıkarılmasında hesap alacaklandırılır.

Yük taşıt araçlarının edinilmesinde katlanılan KDV'leri indirim konusu yapılırken, binek taşıt araçların edinilmesinde Katlanılan KDV'leri indirim konusu yapılmamaktadır.

Örnek: 15.08.2014 tarihinde iş yerinde kullanılmak üzere bayiden 50.000 liralık bir kamyon satın alınmıştır (KDV %18). Gerekli kaydı yapınız.

254 TAŞITLAR HS.	50.000	
191 İND. KDV	9.000	
100 KASA HESABI		59.000

Örnek: 15.08.2014 tarihinde iş yerinde kullanılmak üzere bayiden 30.000 liralık bir binek otomobil satın alınmıştır (KDV %18). Gerekli kaydı yapınız.

254 TAŞITLAR HS.	35.400	
100 KASA HESABI		35.400

255 DEMİRBAŞLAR HESABI

e) Niteliği: İşletme faaliyetlerinin yürütülmesinde kullanılan her türlü büro, makine ve cihazlar ile döşeme, masa, koltuk, dolap ve mobilya gibi maddi varlıkların izlendiği hesaptır.

f) İşleyişi: Demirbaşlar edinildiğinde maliyet fiyatı ile hesaba borç kaydedilir. Elden çıkarmalarda ise alacak kaydedilir.

rnek: 15.08.2014 tarihinde iř yerinde kullanılmak üzere 1000 liraya bir elik kasa satın alınmıştır (%18 KDV). Gerekli kaydı yapınız.

255 DEMİRBAşLAR HS. 191 İND. KDV	1.000 180		
100 KASA HESABI		1.180	

rnek: 15.08.2014 tarihinde iř yerinde kullanılmak üzere 50 liraya bir pense alınmıştır (%18 KDV). Gerekli kaydı yapınız.

770 GENEL YÖNETİM GİD. HS. 191 İND. KDV	50 9		
100 KASA HESABI		59	